

Indtægter, der hidtil ere tilflydte vedkommende Stiftelser, og jeg maa derfor vedblivende troe, at man slet ikke kan tillægge den gjorte Indvending nogen Vægt og i alt Fald aldeles ikke indbrømme den overveiende Betydning ligeoverfor det vigtige Diemed, det Maal, der naaes, naar Udfastet bliver til Lov, nemlig at Brugerne af de paagjældende Jorder erholde en ganske anden sikker Besiddelse og sættes i Stand til paa en ganske anden Maade at gjøre sig Jorden nyttig. Jeg troer ogsaa, at det alle rede er almindelig anerkjendt, at den Besiddelse, der ikke blot er sikret for en enkelt Person's Levetid eller for et kortere Tidsrum, men er sikret vedkommende Familie udover den nuværende Besidders Levetid, er et af de vigtigste og virksomste Midler til at bringe Agerbruget til fuldstændig Fremgang og til at sætte de Vedkommende i en saadan Stilling, der omsider frembringer en anden og selvstændigere Aand end den, der under den mindre sikre Besiddelsesmaade kan udvikle sig, en Aand, som det under en fri Forsatning maa være af yderste Bigtighed at falde tillide. Naar det altsaa baade har statsøkonomisk og politisk Betydning, at en Forandring i den Retning, hvorom der nu er Spørgsmaal, kommer til stede, indseer jeg ikke, hvorfor man skulde trænge den tilbage paa Grund af en saadan Betragtning, som den, der er gjort gjældende af den ærede Landsthingsmand. Jeg skal derfor tilføie, at det forekommer mig, at man ved at nægte denne Sag Fremgang, paa en Maade træder i Opposition til Grundloven, i alt Fald til den Tanke, som er udtrykt i § 98, og jeg seer ikke med den ærede 4de Landsthingsmand for 1ste Valgkreds (Madvig), at Loven kan ansees for at være overflødig paa Grund af, at det Samme, som Lovforslaget tilsigter, vil kunne skee af administrativt Veie, thi foruden den Usikkerhed i Almindelighed, der frembyder sig, naar Taler er om at gaae den administrative Veie, er man af den Veie langt mere udsat for en Vexlen i Anskuelser, en Frem- og Tilbagegang og en Mangel paa Censartethed, som man sikkest og bedst undgaaer ved en Lovbestemmelse. Jeg kan derfor ikke Andet end ret meget tilraade, at Sagen nyder Frem-

me, og at Lovforslaget i det Væsentligste vedtages saaledes, som det nu foreligger.

Carlsen: Jeg havde egentlig ikke tænkt at høre mig om denne Sag; men Forsvaret for Loven er blevet støttet — efter min Mening — paa Grunde, som hverken behøves efter Lovens Stilling og historiske Gang, eller som jeg kan anerkjende for rigtige. For det Første har den ærede 5te Landsthingsmand for 2den Kreds (B. Christensen), støttet det paa et almindeligt statsøkonomisk Princip, som jeg i den Almindelighed, hvori det er udtalt, ikke kan anerkjende. Jeg troer, at der er forskellige Meninger blandt anerkjendt dygtige Statsøkonomer om dette Princip's ubetingede Rigtighed. Den ærede sidste Taler er endogsaa gaaet saa vidt, at han, for at anbefale Loven, har udtalt, at han ansaae det for næsten grundlovsfridigt — saaledes omrent, troer jeg, kaldt Ordene — hvis man ikke vilde afhænde Stiftelsernes Bøndergods, og han henholdt sig i saa Henseende til Grundlovens § 98. Det maa jeg for mit Vedkommende tilføie, at jeg kan aldeles ikke anerkjende Rigtigheden af en saadan Fortolkning af § 98. Der staaer ikke i Paragraphen, at Stiftelserne skulle afhænde deres Bøndergods; den omhandler Lehn, Stamhuse og Fideicommissgods, og der staaer kun, at det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes disse kunne overgaae til fri Eiendom, hvilket i mine Tanker er noget ganske Andet. Forresten skal jeg med Hensyn til Sagen selv tilføie, at naar jeg stemmer for Loven, saa stemmer jeg for den, fordi jeg finder, at Sagen, som den nu foreligger, er en ganske naturlig Conseqvent af Regeringens Bestræbelser i saa Henseende, der gaae meget langt tilbage i Tiden og aabenbart gaae ud paa at bringe de offentlige Stiftelser Jordegods, navnlig Fæsteeiendommene, over i fri Besiddelse.

Drejer: Det maa blot være mig tilladt at bemærke, at hvis jeg ikke feiler meget, udtrykte jeg mig kun saaledes, at man vilde komme i Opposition med Tanken i Grundloven og navnlig i dens § 98.